2026–2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI ..... ORTAOKULU

8. SINIF TÜRKÇE DERSİ 2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI

Adı Soyadı	Sınıfı / No	Puan

Süre 40 dakikadır. Soruları dikkatle okuyunuz; cevaplarınızı ayrılan alanlara yazınız ve işlemlerinizi gösteriniz. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Başarılar!

1. **16 p**

Son yıllarda sesli kitaplar giderek yaygınlaşıyor. Telefonlara yüklenen uygulamalar sayesinde yüzlerce kitaba birkaç dokunuşla ulaşmak mümkün. Otobüste, yürüyüşte, hatta bulaşık yıkarken kulaklığını takıp bir romanı dinleyenleri artık sıkça görüyoruz. Peki sesli kitap dinlemek, kitap okumakla aynı şey midir?

Bazılarına göre değildir. Onlar, okurken gözümüzün satırlarda gezindiğini, bir cümleyi istediğimiz kadar tekrar okuyabildiğimizi hatırlatır. Ayrıca yazılı metin, kelimelerin nasıl yazıldığını ve noktalama işaretlerinin nasıl kullanıldığını da öğretir. **Öte yandan** sesli kitabı savunanların da güçlü gerekçeleri vardır. Örneğin görme güçlüğü çeken ya da okumayı yeni öğrenen biri için sesli kitap, edebiyatın kapısını aralayan bir anahtardır. Üstelik iyi bir seslendirme, metindeki duyguları daha canlı hissettirebilir.

Bence asıl mesele, kitabın bize hangi yoldan ulaştığı değil, zihnimizde ne bıraktığıdır. Bir hikâyeyi dinlerken de kahramanlarla birlikte üzülebilir, sevinebiliriz. **Bununla birlikte**, sesli kitabın her zaman okumanın yerini tutacağını söylemek de zordur. Çünkü yazılı metinde durup düşünmek, geri dönüp bir cümlenin altını çizmek daha kolaydır.

Kısacası sesli kitap ile basılı kitap birbirinin rakibi değil, tamamlayıcısıdır. Önemli olan, hangi yolla olursa olsun, hikâyelerle ve fikirlerle buluşmaya devam etmektir. Belki de en güzeli, sevdiğimiz bir kitabı hem dinlemek hem de okumaktır.

Metinde koyu yazılan geçiş ve bağlantı ifadelerinin metindeki işlevini yazınız. “Bununla birlikte” ifadesi yerine anlamı bozmadan hangi ifade kullanılabilir?

2. Metne göre soruları cevaplayınız.

a) Sesli kitabı savunanların metinde geçen iki gerekçesi nedir? **7 p**

b) Yazara göre yazılı metnin sesli kitaba göre üstün olduğu yön nedir? **7 p**

3. Yazarın “Sesli kitap ile basılı kitap birbirinin rakibi değil, tamamlayıcısıdır.” yargısını metindeki gerekçelere dayanarak yorumlayınız. Yorumunuzda iki kitap türünün birbirini nasıl tamamladığına bir örnek veriniz. **16 p**

4. Bir öğrencinin etkinlik raporundan: *(1) Geçen hafta okulda sesli kitap dinleme etkinliği yapıldı. (2) Etkinliğe katılan öğrenciler, hikâyeyi dinledikten sonra karşılıklı birbirleriyle konuştular. (3) Seslendiren sanatçı, hikâyedeki duyguları kesinlikle yansıtmış olabilir. (4) Öğrencilerin bir kısmı hikâyeyi çok beğendi, bir kısmı ise sıkıcı.* **15 p**

Numaralanmış cümlelerden anlatım bozukluğu bulunan üç cümleyi belirleyiniz. Her birinin bozukluk nedenini yazıp cümleyi düzeltiniz.

5. *Geçen hafta ki etkinlikte "Kayıp Anahtar" adlı sesli kitabı dinledik. Kitabı seslendiren sanatçı her karaktere farklı bir ses vermişti. Etkinlikten sonra öğretmenimiz; kitabın basılı hâlini de okumamızı önerdi. Ben de kitabı kütüphane'den aldım ve iki günde bitirdim, çok beğendim.* **12 p**

Bir öğrencinin yazdığı yukarıdaki paragrafta dört yazım ya da noktalama yanlışı vardır. Bunları bulup doğrularını yazınız.

6. (1) Bazı okurlar sesli kitabı sever, bazıları basılı kitaptan vazgeçmez.
(2) Sesli kitap pratiktir ama basılı kitap daha kalıcıdır.
(3) Hikâyeyi dinlersen kahramanlarla birlikte heyecanlanırsın.
(4) Kitaplar en sadık dostlardır. **14 p**

Cümleleri **yapısına** (basit, birleşik, sıralı, bağlı) ve **yüklemin türüne** (isim / fiil) göre sınıflandırınız. Yapısını belirlerken neye dikkat ettiğinizi bir cümleyle belirtiniz.

7. (1) Kitap, ünlü bir sanatçı tarafından seslendirildi.
(2) Ünlü bir sanatçı kitabı seslendirdi.
(3) Elif kütüphanede uyuyakaldı.

a) 1. ve 2. cümlelerin yüklemlerini özne-yüklem ilişkisine göre (etken / edilgen) sınıflandırınız. 1. cümledeki "Kitap" sözcüğü cümlede hangi ögedir? **5 p**

b) Bir haber metninde 1. cümle mi, 2. cümle mi tercih edilirse vurgu kitaba yönelir? Açıklayınız. **4 p**

c) 3. cümlenin yüklemi nesne-yüklem ilişkisine göre geçişli midir, geçişsiz midir? Gerekçelendiriniz. **4 p**